

ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Говьсүмбэр аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ГСА-2023/65/НА-СТА-ТШЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Говьсүмбэр аймаг 2023 он</p>	<p>Дарга тэргүүлэх аудитор: Утас: 7054-3159 Цахим хаяг: Sarantuyab@audit.gov.mn</p> <p>Аудитын менежер: Цахим хаяг: Naranbayarg@audit.gov.mn</p> <p>Ахлах аудитор: Цахим хаяг: Darkhanbatb@audit.gov.mn</p>
--	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

**ГОВЬСҮМБЭР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

42015 Говьсүмбэр аймаг, Сүмбэр сум, 3 дугаар баг
Утас/Факс: 976-7054 3179
И-мэйл: govisumber@audit.gov.mn

2023.02.15 № 13

танай _____-ны № _____-т

ГОВЬСҮМБЭР АЙМГИЙН “СОЁЛ,
УРЛАГИЙН ГАЗАР”-ЫН ТӨСВИЙН
ЗАХИРАГЧ Б.ЭНХТӨР ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Говьсүмбэр аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Говьсүмбэр аймгийн Соёл, урлагийн газрын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Санхүүгийн тайлангийн тухай болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь бүх үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна. Цаашид тус байгууллагын талаар чиг үүрэг нь өөрчлөгдөж татан буугдах, нэгдэх асуудал гараагүй тул байгууллагын тасралтгүй байдлын талаар нөхцөл үүсээгүй гэж үзсэн болно.

Аудитын гол асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

009020044

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын үйл ажиллагааны зорилт, үндсэн чиг үүргийн хүрээнд ТЕЗ-тай байгуулсан гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 3 зорилт 54 арга хэмжээг төлөвлөж, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт 96%-тай дүгнэгджээ.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *Б.Сарантуяа* Б.САРАНТУЯА

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	0.00	<u>5,613,040.00</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	0.00	3,368,200.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	0.00	3,368,200.00
3121	Төгрөг	0.00	3,368,200.00
31214	Бусад төсөл, нөөцийн харилцах	0.00	3,368,200.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	0.00	2,244,840.00
354	Хангамжийн материал	0.00	2,244,840.00
35410	Бичиг хэргийн материал	0.00	847,040.00
35420	Аж ахуйн материал	0.00	1,397,800.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	0.00	<u>74,402,956.63</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	0.00	74,402,956.63
392	Биет хөрөнгө	0.00	72,902,956.63
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	0.00	57,226,706.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	0.00	(4,515,925.17)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	0.00	20,349,301.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	0.00	(157,125.20)
393	Биет бус хөрөнгө	0.00	1,500,000.00
39301	Програм хангамж	0.00	1,500,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	0.00	<u>80,015,996.63</u>
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	0.00	<u>80,015,996.63</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	0.00	80,015,996.63
512	Хуримтлагдсан үр дүн	0.00	80,015,996.63
51220	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	80,015,996.63
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	0.00	<u>80,015,996.63</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	-	275,362,057.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	15,908,007.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	15,908,007.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	15,908,007.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	15,908,007.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	-	259,454,050.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	211,832,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	211,832,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	47,621,950.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	20,150,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	27,471,950.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	-	195,346,060.37
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	195,346,060.37
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	139,421,208.51
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	84,275,992.81
210101	Үндсэн цалин	-	66,574,912.14
210102	Нэмэгдэл	-	5,001,497.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	7,616,000.00
210104	Урамшуулал	-	5,083,582.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	10,215,076.51
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	7,159,915.55
210202	Тэтгэмжийн даатгал	-	843,574.56
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	-	674,859.81
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	117,565.87
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	1,419,160.72
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	3,285,521.82
210301	Гэрэл, цахилгаан	-	1,185,521.82
210304	Байрны түрээс	-	2,100,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	14,935,517.00
210401	Бичиг хэрэг	-	4,457,265.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	2,860,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	-	1,866,657.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	392,090.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	-	5,359,505.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	2,608,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	2,608,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	2,263,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	2,263,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	21,838,100.37
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	17,165,050.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	-	4,673,050.37
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	55,924,851.86
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	2,090,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	2,090,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	53,834,851.86
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	53,834,851.86
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>-</u>	<u>80,015,996.63</u>
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>-</u>	<u>80,015,996.63</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	-	<u>262,822,250.00</u>
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	-	3,368,200.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	3,368,200.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	-	3,368,200.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	3,368,200.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	-	259,454,050.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	211,832,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	211,832,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	47,621,950.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	20,150,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	27,471,950.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	-	<u>196,286,050.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	196,286,050.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	140,361,198.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	87,644,192.81
210101	Үндсэн цалин	-	70,183,112.14
210102	Нэмэгдэл	-	5,001,497.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	7,376,000.00
210104	Урамшуулал	-	5,083,582.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	10,215,076.51
210201	Тэтгэврийн даатгал	-	7,159,922.04
210202	Тэтгэмжийн даатгал	-	843,574.92
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	-	674,859.28
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	-	117,565.49
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	-	1,419,154.78
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	3,285,521.82
210301	Гэрэл, цахилгаан	-	1,185,521.82
210304	Байрны түрээс	-	2,100,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	-	7,508,487.00
210401	Бичиг хэрэг	-	2,041,105.00
210402	Тээвэр, шатахуун	-	2,860,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	-	1,866,657.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	-	740,725.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	282,000.00
210602	Тавилга	-	282,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	-	2,608,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	2,608,000.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	5,927,080.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	-	5,927,080.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	22,890,840.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	22,890,840.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	55,924,851.86
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	2,090,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	2,090,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	53,834,851.86
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	53,834,851.86
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>-</u>	<u>66,536,200.00</u>
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	-	63,168,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	63,168,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	63,168,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	-	63,168,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>-</u>	<u>(63,168,000.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	3,368,200.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	3,368,200.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
8	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
9	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
10	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
11	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
12	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
13	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
14	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
15	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					0.00
16	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	80,015,996.63	0.00	80,015,996.63
17	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	80,015,996.63	0.00	80,015,996.63

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	211,832,100.00	157,997,248.14
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	211,832,100.00	157,997,248.14
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	206,450,800.00	155,907,248.14
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	122,743,100.00	87,644,192.81
210101	Үндсэн цалин	76,036,800.00	70,183,112.14
210102	Нэмэгдэл	32,700,000.00	5,001,497.87
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,200,000.00	7,376,000.00
210104	Урамшуулал	806,300.00	5,083,582.80
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	21,192,900.00	10,215,076.51
210201	Тэтгэврийн даатгал	14,411,200.00	7,159,922.04
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,695,400.00	843,574.92
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,356,300.00	674,859.28
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	339,100.00	117,565.49
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,390,900.00	1,419,154.78
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,864,100.00	3,285,521.82
210301	Гэрэл, цахилгаан	480,000.00	1,185,521.82
210304	Байрны түрээс	6,384,100.00	2,100,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	6,255,000.00	5,604,487.00
210401	Бичиг хэрэг	1,723,500.00	1,793,105.00
210402	Тээвэр, шатахуун	1,204,000.00	1,204,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,442,200.00	1,866,657.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	144,500.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	740,800.00	740,725.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	39,000,000.00	39,000,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	19,500,000.00	19,500,000.00
210602	Тавилга	19,500,000.00	19,500,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6,382,300.00	6,157,080.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	6,382,300.00	6,157,080.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,013,400.00	4,000,890.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	4,013,400.00	4,000,890.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	5,381,300.00	2,090,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	5,381,300.00	2,090,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	5,381,300.00	2,090,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	211,832,100.00	157,997,248.14
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	211,832,100.00	157,997,248.14
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	211,832,100.00	157,997,248.14
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	11.00	9.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00

620002	Гүйцэтгэх ажилтан	7.00	6.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	3.00	2.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	11.00	9.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	8.00	7.00
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	3.00	2.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	47,621,950.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	47,621,950.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	47,621,950.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,904,000.00
210401	Бичиг хэрэг	248,000.00
210402	Тээвэр шатахуун	1,656,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	22,950,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	22,950,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,608,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,608,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,270,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,270,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,889,950.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	18,889,950.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	9,630,024.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	47,621,950.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	20,150,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	27,471,950.00

Гурав. Аудитын илрүүлэлт: Аудитаар нийт 17,629.0 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 6,435.3 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудиттай холбоотой 11,193.8 мянган төгрөгийн зөрчлийг арилгах дахин давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө. Үүнд:

Залруулсан алдаа:

1. Үндсэн данснаас байгууллагын ахмадын сангийн харилцахад төвлөрүүлсэн 3,368.2 мянган төгрөгийн хөрөнгийг санхүүгийн үр дүнгийн тайланд орлого зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгэсэн. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 6 дугаар зүйлийн 6.1, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2-т заасныг зөрчсөн.
2. Байгууллагын үйл ажиллагаанд ашигласан болон ажиллагсдад түгээн хуваарилсан 31 нэр төрлийн 272 ширхэг 3,067.0 мянган төгрөгийн бараа материалыг зардлаар хүлээн зөвшөөрч бүртгээгүй. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3, 5 дугаар зүйлийн 5.1.4, 14 дүгээр зүйлийн 14.4.7, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-т заасныг зөрчсөн.

5.1 Төлбөрийн акт тогтоогоогүй.

5.2 Албан шаардлага өгөөгүй.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

5.3.1. Худалдан авах ажиллагаатай холбоотой

Илрүүлэлт:

Соёлын яам нь хөрөнгө оруулалтаар худалдан авах тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшлын санхүүжилтийг шууд гэрээ байгуулах босго үнэд багтаан хувааж олгосноос шалтгаалж худалдан авах ажиллагааны хууль тогтоомж зөрчигдсөн бөгөөд харьцуулалтын аргаар тендер шалгаруулалт зарлахгүйгээр шууд гэрээ байгуулж худалдан авалт хийсэн. Энэ нь ТБОНӨХБАҮХӨТХ-ийн 8.1.1, 8.1.2, 8.5, 33 дугаар зүйлийн 33.1, 33.2, Засгийн газрын 2021 оны 124 дүгээр тогтоолын хавсралтаар батлагдсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах ажиллагааны журмыг сонгоход баримтлах босго үнэ"-д заасныг зөрчсөн.

Өгсөн зөвлөмж:

Алдаа зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, худалдан авах ажиллагааны хууль тогтоомжийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлж ажиллах

5.3.2. Цахим төлбөрийн системийн бүртгэл тайлагналтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Цахим төлбөрийн системд хяналт тавиагүйгээс 5 байгууллага 412.1 мянган төгрөгийг илүү шивж илгээсэн, 3 харилцагчийн 133.6 мянган төгрөгийн гүйлгээг оруулаагүй байна. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.4, Сангийн сайдын 2017 оны 347-р тушаалаар батлагдсан журмын 6 дугаар зүйлийн 6.5, санхүүгийн тайлангийн тохиолдсон байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангаагүй.

Өгсөн зөвлөмж:

Цахим төлбөрийн системд бүртгэсэн ажил гүйлгээнд хяналт тавьж, ажил гүйлгээг бүрэн бүртгэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

---

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/ сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Соёл, урлагийн газар	2	6.4			2	6.4	2	6.4				
Дүн	2	6.4			2	6.4	2	6.4				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/сая төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс								Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Соёл, урлагийн газар												
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Соёл, урлагийн газар	1	10.6			1	10.6		
Дүн	1	10.6			1	10.6		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Соёл, урлагийн газар	1	0.5					1	0.5
Соёл, урлагийн газар	1	0					1	0
Дүн	2	0.5					2	0.5
Нийт дүн	3	11.1			1	10.6	2	0.5

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			